

Αναλογική φορολογία: Η ώρα της έχει φτάσει

Από τη ΜΙΡΑΝΤΑ ΞΑΦΑ

Τάσος Αβραντίνης, *Ενιαίος Φορολογικός Συντελεστής: Ένας απλός, αναπτυξιακός και δίκαιος φόρος*, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2021, σελ. 220

Το βιβλίο του Τάσου Αβραντίνης καλύπτει ένα κενό στην ελληνική βιβλιογραφία. Είναι το πρώτο βιβλίο που επικεντρώνεται σε μία θεμελιώδη μεταρρύθμιση, την υιοθέτηση ενιαίου φορολογικού συντελεστή, εξετάζοντάς την σε βάθος από κάθε άποψη: οικονομική, λειτουργική, συνταγματική, και ηθική. Ο όρος «αναλογική φορολογία» αναφέρεται σε ενιαίο φορολογικό συντελεστή (flat tax), με αφορολόγητο όριο για να μην επιβαρυνθούν τα χαμηλότερα εισοδήματα, σε αντιδιαστολή με την «προοδευτική φορολογία» όπου ο φορολογικός συντελεστής αυξάνεται με το εισόδημα. Για να υπάρχει βιώσιμη ανάπτυξη και επαρκείς αποταμιεύσεις για να την χρηματοδοτήσουν, το κράτος πρέπει να εγγυάται αξιόπιστα: πρώτον, ότι σέβεται την ιδιοκτησία των νομίμως κερκτημένων· δεύτερον, ότι στις δημόσιες δαπάνες συνεισφέρουν όλοι ανάλογα με τις δυνατότητές τους· και, τρίτον, ότι η φορολογία είναι μέτρια και πλήρως ανταποδοτική. Τίποτε από αυτά δεν ισχύει στην Ελλάδα, όπου η φορολογία είναι άγρια προοδευτική. Η επιβολή υψηλών συντελεστών σε μία περιορισμένη φορολογική βάση οδηγεί σε έσοδα από την άμεση φορολογία πολύ χαμηλότερα από τον μέσο όρο της Ευρώπης. Η μεταρρύθμιση προς την κατεύθυνση της αναλογικής φορολογίας που προτείνει ο συγγραφέας μπορεί να μας κάνει πρωτοπόρους στην ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εξάλλου και το Κέντρο Φιλελευθέρων Μελετών - Μάρκος Δραγούμης (ΚΕΦΙΜ) πρότείνει ενιαίο συντελεστή φόρου εισοδήματος 20% για φυσικά και νομικά πρόσωπα, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας με τίτλο «Ελλάδα 2021 - Ατζέντα για την Ελευθερία και την Ευημερία»¹.

Τα βασικά επιχειρήματα υπέρ της αναλογικής φορολογίας μπορούν να συνοψιστούν ως εξής. Η αναλογική φορολογία:

Τζέιμς Τζιλρέϊ, *Ο φίλος του λαού και ο μικροπρεπής φοροεισπράκτορας επισκέπτονται τον Τζον Μπουλ*, 28 Μαΐου 1806, χαρακτικό (λεπτομέρεια). Οι κραυγές «Taxes! Taxes! Taxes!» αναστατώνουν τη γειτονιά. Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης.

– Καταργεί την πολυπλοκότητα και την γραφειοκρατία εφόσον συνοδεύεται από την κατάργηση των περισσότερων απαλλαγών και φορολογει με ενιαίο τρόπο όλα τα εισοδήματα απ' όπου και αν προέρχονται (εργασία, κεφάλαιο, ενοίκια).

– Μειώνει τα κίνητρα για φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή. Το κόστος εισπραχθέντων φόρων μειώνεται καθώς ελαχιστοποιείται η γραφειοκρατία που απαιτείται για τον έλεγχο της φορολογικής συμμόρφωσης.

– Επιβραβεύει αντί να τιμωρεί την αύξηση του εισοδήματος και του ατομικού πλούτου.

– Αυξάνει την ελευθερία γιατί οι πολίτες έχουν μεγαλύτερη δυνατότητα να κερδίζουν περισσότερα και να αποφασίζουν οι ίδιοι πώς θα ξοδέψουν τα χρήματά τους.

Αντίθετα, η προοδευτική φορολογία είναι τιμωρητική για τους πιο παραγωγικούς πολίτες. Όσο περισσότερο εισόδημα απομυιά το κράτος από τους πολίτες, τόσο μειώνονται τα κίνητρα για εργασία και ανάληψη επιχειρηματικού ρίσκου, και τόσο αυξάνεται το κόστος συμμόρφωσης και εισπραχθέντων φόρων.

Η οικονομική διάσταση

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι οικονομικές αποφάσεις στρεβλώνονται από το φορολογικό καθεστώς. Μερικά παραδείγματα:

1. Η πολιτική υψηλής φορολόγησης δημιουργεί ισχυρό κίνητρο για φοροδιαφυγή, φοροαποφυγή ή αλλαγή φορολογικής κατοικίας. Η αδυναμία αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής δημιουργεί αθέμιτο ανταγωνισμό για την υγιή επιχειρηματικότητα. Όσο υψηλότεροι είναι οι φορολογικοί συντελεστές, τόσο μεγαλύτερο το κίνητρο για φοροαποφυγή / διαφυγή, χρησιμοποιώντας πολιτικούς πόρους για τη δημιουργία εταιριών, offshores, trusts, κ.λπ. που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν πιο παραγωγικά αλλού. Ένα σημαντικό πλεονέκτημα της αναλογικής φορολογίας είναι η απλοποίηση της φορολογικής νομοθεσίας, που συνεπάγεται σημαντική μείωση του κόστους συμμόρφωσης από την πλευρά των φορολογουμένων και του κόστους εισπραχθέντων από την πλευρά των φοροεισπρακτών. Το όφελος που θα προκύψει αν οι πόροι αυτοί στραφούν σε παραγωγικές δραστηριότητες είναι μεγάλο.

2. Η εργασία και η αποταμίευση των νοικοκυριών επηρεάζονται από τη φορολογία. Όσο υψηλότεροι είναι οι φορολογικοί συντελεστές τόσο μπορούν να αυξήσουν το εισόδημά τους προσφέροντας εργασία εκτός αγοράς, μειώνοντας έτσι το φορολογητέο εισόδημα της χώρας. Αν ένας τεχνίτης φορολογείται με συντελεστή 30%, του μένουν καθαρά 70 ευρώ για κάθε 100 που κερδίζει την ημέρα. Αν θέλει να βάλει τον φράχτη του και η καλύτερη προσφορά που δέχεται είναι 80 ευρώ την ημέρα, θα γλιτώσει 10 ευρώ αν το βάλει ο ίδιος - 80 ευρώ που θα πλήρωνε στον μογατζή μείον 70 που δεν θα κερδίσει ο ίδιος. Η φορολογική βάση θα μειωθεί κατά 150 ευρώ την ημέρα - 80 που δεν εισέπραξε ο μογατζής και 70 που δεν εισέπραξε ο τεχνίτης.

3. Οι έντονα προοδευτικές φορολογικές κλίμακες αποθαρρύνουν την επένδυση σε γνώσεις, διότι μειώνουν την ανταμοιβή για δουλειές με υψηλό περιεχόμενο ανθρώπινου κεφαλαίου. Ενθαρρύνουν τη μετανάστευση σε χώρες που ωφελούνται από τις γνώσεις τους χωρίς να έχουν πληρώσει για την εκπαίδευσή τους. Στη διάρκεια της κρί-

σης χρέους την περασμένη δεκαετία, 16.000 γιατροί, η εκπαίδευση των οποίων στήριξε 3 δισ. ευρώ στο Ελληνικό Δημόσιο, μεταστάσαν στο εξωτερικό. Μία ενδιαφέρουσα δήλωση στα νέα του ΣΚΑΪ (20.1.2018) ενός νεαρού αποφοίτου Λυκείου, που αποφάσισε να εργαστεί αντί να σπουδάσει, δείχνει τη σημασία των κινήτρων: «Το 36% των αποφοίτων ΑΕΙ είναι άνεργοι, ενώ το 57% εργάζεται με μισθούς 400-800 ευρώ - περίπου όσο και οι απόφοιτοι Λυκείου. Πατι λοιπόν να σπουδάσω;».

Ο οριακός φορολογικός συντελεστής επηρεάζει σημαντικά τις επιλογές των φορολογουμένων σχετικά με την προσπάθεια που θα καταβάλλουν ως εργαζόμενοι ή ελεύθεροι. Στην αναλογική φορολογία ο μέσος και ο οριακός συντελεστής είναι ίσοι (ή σχεδόν ίσοι αν υπάρχει αφορολόγητο όριο). Αντίθετα, στην προοδευτική φορολογία ο οριακός συντελεστής είναι υψηλότερος από τον μέσο. Όσο μεγαλύτερη είναι η διαφορά μεταξύ οριακού και μέσου συντελεστή, τόσο μεγαλύτερη η στρέβλωση που προκαλεί η φορολογία. Το κίνητρο για περισσότερη εργασία ή ανάληψη ρίσκου μειώνεται αν το πρόσθετο εισόδημα φορολογηθεί βαρύτερα από το υπάρχον εισόδημα. Αν όμως το πρόσθετο εισόδημα φορολογηθεί όσο και το υπάρχον, τότε η απόφαση δεν επηρεάζεται από την φορολογική νομοθεσία. Η αναλογική φορολογία ελαχιστοποιεί τις στρεβλώσεις του φορολογικού συστήματος.

Ο συγγραφέας παραθέτει μία σειρά από μελέτες που επιβεβαιώνουν τις αρνητικές επιπτώσεις της προοδευτικής φορολογίας και των υψηλών φορολογικών συντελεστών στην οικονομική ανάπτυξη. Η προοδευτική αύξηση της φορολογίας όσο αυξάνεται το εισόδημα είναι καταστροφική για την αποταμίευση, τις επενδύσεις, και την συσσώρευση κεφαλαίου στην οικονομία. Άλλη πηγή στρέβλωσης είναι η διαφορετική φορολόγηση εισοδημάτων από διαφορετικές πηγές. Ο ενιαίος συντελεστής εξαλείφει τις στρεβλώσεις που προέρχονται από την άνιση αντιμετώπιση φυσικών και νομικών προσώπων. Εξαλείφει δηλαδή τα κίνητρα για δημιουργία επιχειρήσεων με αποκλειστικό στόχο την αποφυγή φορολογίας.

Η ηθική διάσταση

Οι φιλελεύθεροι διανοητές είναι υπέρ ενός απλού, διαφανούς, δίκαιου φορολογικού συστήματος που προκαλεί τις λιγότερες δυνατές στρεβλώσεις. Όπως είπε ο Σκωτσέζος οικονομολόγος του 19ου αιώνα Τζων Ράμσεϋ ΜακΚάλλοχ, «κανένας φόρος δεν είναι καλός, εκτός αν αφήνει τα άτομα στην ίδια σχετική θέση που τα βρίσκει». Η δικαιότερη κατανομή του πλούτου προκύπτει από την άρση των εμποδίων στον πλουτισμό, όχι από κάποια αυθαίρετη κοινωνική πολιτική αναδιανομής εισοδήματος. Όμως στη διάρκεια του 20ού αιώνα η ιδέα της αναλογικής φορολογίας εγκαταλείφθηκε βαθμιαία στο όνομα μιας νεφελώδους έννοιας «κοινωνικής δικαιοσύνης», η οποία μοιάζει περισσότερο με σοσιαλιστική «ισοπέδωση προς τα κάτω» μέσω της φορολογίας. Η προοδευτική φορολογία έφτασε να επιβάλλεται για λόγους αναδιανομής του εισοδήματος και μόνο.

Στο βιβλίο του *Καπιταλισμός και Ελευθερία*, ο Μίλτον Φρίντμαν γράφει: «Μου είναι δύσκολο, ως φιλελεύθερος, να δικαιολογήσω την επιβολή φορολογίας για λόγους αναδιανομής εισοδήματος. Αυτή αποτελεί ξεκάθαρη περίπτωση εξαναγκασμού για να αφαιρέσεις εισόδημα από κάποιους και να το δώσεις σε άλλους, πράγμα που προσκρούει μετωπικά στην ατομική ελευθερία». Καταλήγει γράφοντας ότι αν το ζητούμενο είναι η καταπολέμηση των ανισοτήτων, υπάρχουν πολύ πιο αποτελεσματικά μέσα από την φορολογία για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος: Κατάργηση μονοπωλιακών προνομίων και εμποδίων εισόδου στις αγορές που αυξάνουν την ανισότητα, και διεύρυνση των ευκαιριών για μόρφωση, τον κύριο παράγοντα κοινωνικής ανέλκυσης. «Μέτρα σαν αυτά αντιμετωπίζουν την ανισότητα ριζικά, αντί απλώς να μετριάζουν τα συμπτώματά της.»

Ο Φρίντμαν επισμαίνει αυτό που πρώτος ο Τοκβίλ είχε παρατηρήσει για την «τυραννία της πλειοψηφίας» στο βιβλίο του *Η Δημοκρατία στην Αμερική*: «Είναι πολύ διαφορετικό το 90% του πληθυσμού να ψηφίζει τους φόρους για να λογαριασμό του και μία απαλλαγή για το 10% του [φτωχότερου] πληθυσμού, από το να ψηφίζει το 90% του πληθυσμού τιμωρητικούς φόρους για το [πλουσιότερο] 10% [...] Ένας αναλογικός φόρος με ενιαίο συντελεστή θα περιλάμβανε υψηλότερες, σε απόλυτα μεγέθη, πληρωμές από άτομα με υψηλότερα εισοδήματα, θα απέφευγε, ωστόσο, μία κατάσταση στην οποία θα μπορούσαν οι πλειοψηφίες να ψηφίζουν για την επιβολή στους άλλους φόρων που δεν επηρεάζουν συγχρόνως την δική τους φορολογική επιβάρυνση.»

Η συνταγματική επιταγή αναλογικότητας

Όλα τα συντάγματα των φιλελεύθερων δημοκρατιών προβλέπουν την φορολογική ισότητα των πολιτών, που απορρέει από την ευρύτερη αρχή της ισότητας ενώ-

πιον του νόμου. Αυτό σημαίνει ότι οι πολίτες συνεισφέρουν στην κάλυψη των δημοσίων δαπανών *ανάλογα* με το εισόδημά τους. Το Σύνταγμα της Ελλάδας προβλέπει στο Άρθρο 4 ότι «οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη, ανάλογα με τις δυνάμεις τους». Θα υπέθετε κανείς ότι η αρχή της αναλογικότητας σημαίνει αναλογικό, και όχι προοδευτικό, σύστημα φορολογίας. Πώς τότε είναι δυνατόν έγκριτοι συνταγματολόγοι να υποστηρίζουν ότι το προοδευτικό σύστημα φορολογίας είναι συμβατό με την αρχή της αναλογικότητας; Όπως εξήγηε ο συγγραφέας, που είναι νομικός, η ερμηνεία της συνταγματικής επιταγής αναλογικότητας δεν είναι ενιαία. Η λέξη «ανάλογα» ερμηνεύτηκε από κάποιους «όχι ως αναφερόμενη σε κάποια μαθηματική αναλογία αλλά ως τάχα... σχετική». Οι φορολογούμενοι, δηλαδή, συνεισφέρουν στα δημόσια βάρη υπό όμοιους όρους και συνθήκες, δεν υπάρχουν όμως όμοιες συνθήκες όταν υπάρχουν εισοδηματικές διαφορές. Σύμφωνα με αυτή τη θεωρία, οι εισοδηματικές διαφορές επιτρέπουν διαφορετικούς συντελεστές φορολογίας. Πέρα από το γεγονός ότι προσφέρει τεράστιο περιθώριο διακριτικής ερμηνείας, η σχετικοποίηση της αναλογικότητας με την επίκληση εισοδηματικών κριτηρίων παραβιάζει την αρχή της φορολογικής ισότητας. Αν κάποιοι απαλλάσσονται με εισοδηματικά, κοινωνικά, ή ηθικοκρατικά κριτήρια, παραβιάζεται η αρχή της φορολογικής ισότητας.

Πουθενά δεν είναι πιο προφανής η παραβίαση της φορολογικής ισότητας παρά στην Ελλάδα. Όπως γράφει ο καθηγητής Γιώργος Μπήτρος στην εισαγωγή του βιβλίου, σήμερα ένας φορολογούμενος με εισόδημα 120.000 ευρώ πληρώνει 70 φορές υψηλότερο φόρο σε σχέση με έναν φορολογούμενο με εισόδημα 12.000. Είναι αυτοί οι φορολογούμενοι *ίσοι* απέναντι στους νόμους; Επιβαρύνονται *ανάλογα* με τις οικονομικές τους δυνατότητες; Κάθε άλλο. Αυτό θα συνέβαινε αν πλήρωναν για φόρους ένα ποσοστό της τάξης του 20% του εισοδήματός τους, ενδεχομένως με κάποιο (χαμηλό) αφορολόγητο ποσό. Όπως επισήμανε το ΔΝΤ, στην Ελλάδα το 52% των μισθωτών δεν πληρώνει φόρο εισοδήματος χάρη στο σχετικά υψηλό αφορολόγητο όριο (8.636-9.545 ευρώ), σε σχέση με τον μέσο μισθό. Το ίδιο ποσοστό ανέρχεται σε μόλις 8% στην Ευρωζώνη. Στη διάρκεια των μνημονίων, το 2017, ψηφίστηκε διάταξη νόμου που θα διέλυσε την φορολογική βάση επιτρέποντας την μείωση των υψηλών συντελεστών. Δυστυχώς αυτός ο νόμος καταργήθηκε από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ μόλις βγήκαμε από τα μνημόνια, με τη σύμφωνη γνώμη όλων των κομμάτων, που δεν ήθελαν να συνδεθούν με μία απαραίτητη –αλλά δυσάρεστη για πολλούς– δημοσιονομικά ουδέτερη αλλαγή στο φορολογικό καθεστώς που θα μείωνε σημαντικά τη διαφορά μεταξύ οριακού και μέσου συντελεστή.

Η Ευρωπαϊκή εμπειρία

Η κατάρρευση του κομμουνισμού το 1989-90 και η διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης το 1991 ήταν το έναυσμα για την μετατροπή των πρώην Σοβιετικών Δημοκρατιών από κεντρικά σχεδιασμένες οικονομίες σε οικονομίες της αγοράς, υιοθετώντας ριζικές φιλελεύθερες μεταρρυθμίσεις. Η Εσθονία έγινε η πρώτη Ευρωπαϊκή χώρα που μετά από δεκαετίες εφαρμογής της προοδευτικής φορολογίας επανέφερε το σύστημα αναλογικής φορολογίας το 1994, θεσπίζοντας ενιαίο φορολογικό συντελεστή 26% (που σήμερα έχει μειωθεί στο 20%) και χαμηλό αφορολόγητο όριο. Η φορολογική μεταρρύθμιση ήταν μέρος μίας ευρύτερης φιλελεύθερης πολιτικής που απέβλεπε στην απελευθέρωση της οικονομίας από τα δεσμά του κρατισμού που ίσχυαν στο Σοβιετικό παρελθόν της χώρας. Είναι επομένως δύσκολο να διαχωριστούν οι επιπτώσεις της φορολογικής μεταρρύθμισης από τις ευρύτερες επιπτώσεις της φιλελεύθερης πολιτικής. Αυτό που είναι αναμφισβήτητο είναι ότι οι ρυθμοί ανάπτυξης της οικονομίας ήταν θεαματικοί, ξεπερνώντας κατά πολύ τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ. Σήμερα η Εσθονία κατατάσσεται μεταξύ των πρώτων στους παγκόσμιους δείκτες ανταγωνιστικότητας και οικονομικής ελευθερίας.

Το παράδειγμα της Εσθονίας ακολούθησαν οι άλλες χώρες της Βαλτικής: η Λιθουανία εισήγαγε ενιαίο συντελεστή 33% και η Λετονία 25%. Η αναλογική φορολογία ενίσχυσε την φορολογική συμμόρφωση και τα κίνητρα για εργασία και επιχειρηματικότητα. Η φορολογική βάση και τα έσοδα διευρύνθηκαν, επιτρέποντας στις Βαλτικές χώρες να πετύχουν ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς και χαμηλό χρέος. Εντάχθηκαν στην ΕΕ το 2004 και λίγα χρόνια μετά πέτυχαν να γίνουν μέλη της Ευρωζώνης.

Μετά τις χώρες της Βαλτικής, η Ρωσία έγινε η πρώτη μεγάλη χώρα που υιοθέτησε ενιαίο φορολογικό συντελεστή 13% το 2001, καταργώντας την προοδευτική κλίμακα με μέγιστο συντελεστή 30% για εισοδήματα άνω των 5.000 ευρώ. Η αύξηση των εσόδων ξεπέρασε και τις πιο αισιόδοξες προσδοκίες, καθώς τα έσοδα από τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων αυξήθηκαν κατά 28% σε πραγματικούς όρους (αποπληθωρισμένα) τον πρώτο χρόνο, και τα συνολικά φορολογικά έσοδα τριπλασιάστηκαν σε μία επταετία. Ο χαμηλός συντελεστής φορολογίας βελτίωσε την φορολογική συμμόρφωση και ενίσχυσε τα κίνητρα για εργασία και συσώρευση πλούτου. Ασφαλώς όμως συνέβησαν και άλλοι παράγοντες στην αύξηση των εσόδων, όπως η αύξηση των τιμών της ενέργειας και οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που ενίσχυαν τις επενδύσεις.

Η θεαματική αύξηση των φορολογικών εσόδων στη Ρωσία αποτέλεσε έναυσμα για δεύτερο κύμα μεταρρυθμίσεων προς την κατεύθυνση της αναλογικής φορολογίας στις χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης. Κοινό χαρακτηριστικό ήταν

η επιβολή ενιαίου συντελεστή φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, με μερικές χώρες να επιβάλουν τον ίδιο συντελεστή και στο εισόδημα νομικών προσώπων.

Χώρα	Έτος μεταρρύθμισης	Ενιαίος συντελεστής
Σερβία	2003	14%
Σλοβακία	2004	19%
Ουκρανία	2004	13%
Γεωργία	2005	12%
Ρουμανία	2005	16%
Αλβανία	2007	10%
Β. Μακεδονία	2007	10%
Μαυροβούνιο	2007	9%
Βουλγαρία	2008	10%
Τσεχία	2008	15%
Λευκορωσία	2009	12%
Ουγγαρία	2011	16%

Η μείωση των εσόδων από τη μείωση των συντελεστών μετριάστηκε από την ταυτόχρονη κατάργηση των φοροαπαλλαγών και εκπτώσεων, και από τη μείωση της φοροαποφυγής/διαφυγής. Μεσοπρόθεσμα η φοροδοτική ικανότητα της οικονομίας ενισχύθηκε περαιτέρω από την δημιουργία κινήτρων για παραγωγή πλούτου και την αύξηση του ΑΕΠ, καθώς πολύτιμοι πόροι μεταποτίστηκαν από τον φοροεπιπρακτικό μηχανισμό και την προσπάθεια φοροαποφυγής σε πιο παραγωγικές δραστηριότητες.

Μετά την παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008-9, κάποιες από τις παραπάνω χώρες (Σλοβακία, Αλβανία, κ.ά.) εισήγαγαν δεύτερο, υψηλότερο οριακό συντελεστή υπό την πίεση των διεθνών οργανισμών για αύξηση των εσόδων, ενίοτε υπό το πρόσχημα της καταπολέμησης του δήθεν επιζήμιου φορολογικού ανταγωνισμού μεταξύ των χωρών, ή λόγω της απόδοσης αριστέρων κυβερνήσεων στην εξουσία που επικαλέστηκαν τα συνήθη επιχειρήματα περί ισότητας και αλληλεγγύης. Η περίπτωση της Σλοβακίας δείχνει ότι η επίπτωση στα έσοδα ήταν απογοητευτική, ενισχύοντας την πεποίθηση ότι η αύξηση της προοδευτικότητας της κλίμακας δεν ενδεικνύεται ως μέτρο μείωσης των ελλειμμάτων. ▲

1 <https://bit.ly/2SGqmsA>. Η πρόταση του ΚΕΦΜ στηρίζεται στην οικονομετρική μελέτη της IHS Markit «How Can Greece's Economy Achieve Sustainable Growth? Estimating the Impact of Alternative Policy Measures Designed to Spur Growth», Ιούλιος 2018 (διαθέσιμη στο grigorianartyxi.gr). Η μελέτη ποσοτικοποιεί την επίπτωση στην ανάπτυξη και στα έσοδα και από την υιοθέτηση ενιαίου συντελεστή 20% στη φορολογία φυσικών και νομικών προσώπων και στον ΦΠΑ, λαμβάνοντας υπόψη τις δευτερογενείς επιπτώσεις στις επενδύσεις, την παραγωγή και την κατανάλωση.